

Ενημερωτικό σημείωμα για το Σχέδιο Νόμου που αφορά στον εκσυγχρονισμό της αδειοδοτικής διαδικασίας έργων ΑΠΕ και στην αδειοδότηση παραγωγής και αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας

Με το σχέδιο νόμου του ΥΠΕΝ, επιτυγχάνεται η περαιτέρω απλοποίηση της αδειοδοτικής διαδικασίας για νέα έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) και η αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου για έργα αποθήκευσης ενέργειας.

Τα νέα έργα ΑΠΕ και τα συστήματα αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας συμβάλλουν στη μείωση της ενεργειακής εξάρτησης της χώρας, στην ενίσχυση της επάρκειας ισχύος και της ενεργειακής ανταγωνιστικότητας και στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής με τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Η επιτάχυνση της διεύθυνσης των ΑΠΕ θα οδηγήσει σε αποκλιμάκωση του κόστους ενέργειας, καθώς η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από τον ήλιο και τον άνεμο είναι πολύ φθηνότερη σε σύγκριση με την παραγωγή από ορυκτά καύσιμα.

Το νομοσχέδιο προβλέπει τη δραστική μείωση του χρόνου ανάπτυξης και υλοποίησης έργων ΑΠΕ και τη θεσμοθέτηση του κατάλληλου πλαισίου για την ανάπτυξη έργων αποθήκευσης ενέργειας.

Οι βασικοί στόχοι της νομοθετικής πρωτοβουλίας συνοψίζονται ως εξής:

- Μείωση του μέσου χρόνου αδειοδότησης νέων έργων ΑΠΕ σε 14 μήνες από 5 χρόνια που είναι τώρα.
- Ανάπτυξη έργων αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας με εγκατεστημένη ισχύ τουλάχιστον 3,5 GW έως το 2030.
- Αύξηση της χωρητικότητας στο δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας για την ένταξη περισσότερων μονάδων ΑΠΕ και την προώθηση του ενεργειακού συμψηφισμού.

Οι παρεμβάσεις αυτές θα συμβάλλουν καθοριστικά στην επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί στο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) για το 2030:

- Αύξηση της συμμετοχής των ΑΠΕ στο ενεργειακό μείγμα της χώρας στο 35%.
- Συμμετοχή 70% των ΑΠΕ στην εγχώρια παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.

Απλοποίηση αδειοδοτικής διαδικασίας έργων ΑΠΕ

Ο εκσυγχρονισμός της αδειοδοτικής διαδικασίας θα επιτευχθεί μέσα από την απλοποίηση, την ψηφιοποίηση και την επιτάχυνση των σχετικών διαδικασιών, καθώς πλέον όλες οι ενέργειες για την απόκτηση αδειών θα διενεργούνται ψηφιακά, τα δικαιολογητικά που θα απαιτείται να καταθέτουν οι επενδυτές μειώνονται δραστικά και περιορίζονται στα απολύτως απαραίτητα, ενώ διαδικασίες που μέχρι τώρα ήταν σειριακές πλέον γίνονται παράλληλες μειώνοντας σημαντικά τους χρόνους υλοποίησης. **Στρατηγικός στόχος έως το 2030 είναι η συνολική εγκατεστημένη ισχύς από ΑΠΕ, να ανέλθει σε 25 GW, από 8,62 GW που είναι σήμερα. Για την υλοποίηση νέων επενδύσεων ΑΠΕ συνολικής ισχύος άνω των 12 GW εκτιμάται ότι θα χρειαστούν επενδύσεις 10 δισ. ευρώ.**

Οι κύριες παρεμβάσεις του σχεδίου νόμου είναι:

- Τα στάδια της αδειοδοτικής διαδικασίας μειώνονται σε 5 από 7.

- Ο χρόνος αδειοδότησης των έργων μειώνεται σε 14 μήνες, από 5 χρόνια που φτάνει και πολλές φορές ξεπερνά σήμερα.
- Ο αριθμός των απαιτούμενων δικαιολογητικών, μειώνεται από 91 σε 54, με την υποβολή αυτών να είναι πλέον τυποποιημένη και ψηφιακή.
 - Επιταχύνεται η διαδικασία αδειοδότησης των έργων καθώς: μειώνονται οι περιπτώσεις όπου απαιτείται τροποποίηση των αδειών δίνοντας δυνατότητα απλής ενημέρωσης - επικαιροποίησης των φακέλων των επενδυτών. Μέχρι σήμερα, κατά την διάρκεια της αδειοδότησης και λόγω αλλαγής του σχεδιασμού του έργου, χρειάζεται τροποποίηση των αδειών δύο με τρεις φορές και συνεπώς επανάληψη όλης της αδειοδοτικής διαδικασίας από την αρχή.
 - Τίθεται συγκεκριμένο ορόσημο (3^ο) στους επενδυτές για την άμεση και γρήγορη υλοποίηση των έργων τους.
 - Απαλλάσσονται από διοικητικό φόρτο οι αρμόδιες υπηρεσίες και οι Διαχειριστές, με τον έλεγχο του ιδιοκτησιακού καθεστώτος να γίνεται πλέον από εξωτερικούς δικηγόρους.
 - Ελέγχεται η οικονομική φερεγγυότητα των επενδυτών με προσκόμιση εγγυητικής επιστολής κατά την αίτηση στον Διαχειριστή για τον ηλεκτρικό χώρο και όχι κατά την δέσμευση αυτού, περιορίζοντας το πλήθος αιτημάτων.
 - Περιορίζονται οι προθεσμίες υλοποίησης των έργων σύνδεσης από τους Διαχειριστές, με την επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση καθυστερήσεων.
 - Ενέργειες και άδειες που ήταν άμεσα συνδεδεμένες και υποχρεωτικά σειριακές, πλέον πραγματοποιούνται διακριτά και παράλληλα όπως η Σύμβαση Σύνδεσης σε σχέση με την Άδεια Εγκατάστασης. Δίνεται η απαραίτητη ευελιξία στους επενδυτές ως προς την αδειοδότηση έργων σε δασικές εκτάσεις, θέτοντας παράλληλα την εγκεκριμένη μελέτη αναδάσωσης από τις αρμόδιες δασικές υπηρεσίες ως προϋπόθεση για την ηλεκτρίση και σύνδεση των έργων.
 - Δημιουργείται Υπηρεσία μιας Στάσης στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας που θα παρακολουθεί και θα εποπτεύει όλη την αδειοδοτική διαδικασία, από τη λήψη της πρώτης άδειας (Βεβαίωση παραγωγού), μέχρι και τη λειτουργία του έργου (Άδεια Λειτουργίας). Προβλέπεται η δημιουργία πληροφοριακού συστήματος που θα διαλειτουργεί με όλα τα επιμέρους πληροφοριακά συστήματα και τις βάσεις δεδομένων των αρμόδιων αδειοδοτικών φορέων. Δηλαδή με τη ΡΑΕ, τις Περιβαλλοντικές Διευθύνσεις, τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, τους Διαχειριστές Συστήματος και Δικτύου, και τον ΔΑΠΕΕΠ. Με τον τρόπο αυτόν διασφαλίζονται:
 - ✓ Η επικοινωνία μεταξύ επενδυτών και των αρμόδιων φορέων αδειοδότησης και
 - ✓ Η άμεση ενημέρωση των επενδυτών με πλήρη διαφάνεια και σαφήνεια ως προς την πληροφορία.

Θεσμικό πλαίσιο για τους σταθμούς αποθήκευσης ενέργειας

Στόχος της χώρας, είναι έως το τέλος της δεκαετίας να έχουν τεθεί σε λειτουργία σταθμοί αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας τουλάχιστον 3,5 GW, επιπλέον των υδροηλεκτρικών. Τα έργα αποθήκευσης θα συμβάλλουν στην αύξηση της διείσδυσης των ΑΠΕ και ως εκ τούτου στη μείωση της ενεργειακής εξάρτησης της χώρας από εισαγόμενα ορυκτά καύσιμα

και την ενίσχυση της επάρκειας ισχύος και της ενεργειακής ανταγωνιστικότητας της χώρας. Θα συμβάλλουν, επίσης, στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 55% έως το 2030, σύμφωνα με τους στόχους της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, μειώνοντας συνεπώς το κόστος ηλεκτρικής ενέργειας για τους τελικούς καταναλωτές.

Έως το τέλος του 2025, βάσει των προβλέψεων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (TAA), θα έχουν εγκατασταθεί σταθμοί αποθήκευσης συνολικής ισχύος περί τα 1500 MW εκ των οποίων τα 800-900 MW θα προέρχονται κυρίως από συστήματα αποθήκευσης περιορισμένης χωρητικότητας (π.χ. συσσωρευτές) και περί τα 700 MW από συστήματα αποθήκευσης μεγάλης χωρητικότητας (π.χ. σταθμοί αντλησιοταμίευσης). **Η Ελλάδα ήταν η πρώτη χώρα μεταξύ των χωρών της ΕΕ που κοινοποίησε στη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού καθεστώς ενίσχυσης των σταθμών αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας.**

Οι κύριες παρεμβάσεις του σχεδίου νόμου είναι:

- Αναμόρφωση της αδειοδοτικής διαδικασίας για την εγκατάσταση μεμονωμένων σταθμών αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας.
- Εισαγωγή προβλέψεων σχετικά με την αδειοδότηση σταθμών παραγωγής ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ με ενσωματωμένη αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας, που είτε έχουν τη δυνατότητα να απορροφούν ενέργεια από το σύστημα μεταφοράς ή το δίκτυο διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, είτε όχι.
- Μεταβατικές διατάξεις για τη συμμόρφωση των υφιστάμενων αδειών και εκκρεμών αιτήσεων για την αδειοδότηση σταθμών αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας με το νέο πλαίσιο.

Τα συστήματα αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας χωρίζονται σε δύο κατηγορίες:

1. Έργα αμιγούς αποθήκευσης, δηλαδή μεμονωμένοι σταθμοί αποθήκευσης για τα οποία η άδεια αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας θα χορηγείται κατ' αναλογία με τις απαιτήσεις που υφίστανται για τα Ειδικά Έργα ΑΠΕ.
2. Έργα αποθήκευσης που συνδυάζονται με σταθμούς ΑΠΕ.

Ειδικότερα, στην περίπτωση έργων αποθήκευσης που συνδυάζονται με σταθμούς ΑΠΕ, ο σταθμός αποθήκευσης θα λειτουργεί είτε μόνο υποστηρικτικά του σταθμού ΑΠΕ (η αποθήκη είναι πίσω από τον σταθμό ΑΠΕ - κατάντη του μετρητή) και δεν θα απορροφά ενέργεια από το δίκτυο, οπότε και θα λαμβάνει Βεβαίωση Παραγωγού όπως τα συνήθη έργα ΑΠΕ και θα έχει δυνατότητα να λάβει λειτουργική ενίσχυση. Είτε θα μπορεί να απορροφά ενέργεια από το δίκτυο, οπότε και θα λαμβάνει Βεβαίωση Παραγωγού Ειδικών Έργων ΑΠΕ χωρίς να έχει τη δυνατότητα να λάβει λειτουργική ενίσχυση.

Αύξηση χωρητικότητας στο ηλεκτρικό δίκτυο για την ένταξη νέων μονάδων ΑΠΕ και την προώθηση του ενεργειακού συμψηφισμού

Οι Διαχειριστές του συστήματος μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας θα μπορούν να επιβάλλουν περιορισμούς στην έγχυση ηλεκτρισμού στο δίκτυο, οι οποίοι δεν θα υπερβαίνουν το 5% της ετήσιας δυνατότητας παραγωγής ενέργειας των σταθμών ΑΠΕ και Σ.Η.Θ.Υ.Α. της εκάστοτε περιοχής.

Το ποσοστό αυτό μπορεί να αυξηθεί με απόφαση της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας (ΡΑΕ), κατόπιν εισήγησης των Διαχειριστών που θα βασίζεται σε μελέτη κόστους – οφέλους και θα

λαμβάνει υπόψη το επίπεδο διείσδυσης ενέργειας που επιτυγχάνεται από έργα ΑΠΕ. Με την εφαρμογή περιορισμών έγχυσης, δίνεται η δυνατότητα ένταξης στο ηλεκτρικό δίκτυο περισσότερων μονάδων ΑΠΕ.

Επίσης, προβλέπεται ότι μέσα σε 45 ημέρες από την ψήφιση του σχεδίου νόμου, ο ΔΕΔΔΗΕ υπολογίζει τα διαθέσιμα περιθώρια ισχύος όλων των Υποσταθμών στο δίκτυο διανομής. Για τους υποσταθμούς όπου τα περιθώρια είναι έως 10 MW, τότε αυτά διατίθενται αποκλειστικά για αυτοπαραγωγή, ενεργειακό συμψηφισμό και πρόγραμμα φωτοβολταϊκών στις στέγες.

Τα νέα περιθώρια προτείνεται να κατανεμηθούν ως εξής:

- Νοικοκυριά – 30%
- Αγρότες – 30%
- Βιομηχανία και μεταποίηση – 30%
- Ανεξάρτητοι παραγωγοί – 10%

Για τους υποσταθμούς όπου τα νέα περιθώρια υπερβαίνουν τα 10 MW, η πλεονάζουσα ισχύς άνω των 10 MW προτείνεται να κατανεμηθεί ως εξής:

- Σε ποσοστό τουλάχιστον 30% στις παραπάνω τέσσερις κατηγορίες (νοικοκυριά, αγρότες, βιομηχανία και μεταποίηση, ανεξάρτητοι παραγωγοί).
- Σε ποσοστό τουλάχιστον 70% για την εγκατάσταση λοιπών σταθμών ΑΠΕ.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να επανακαθορίζονται οι κατηγορίες σταθμών, καθώς και τα ποσοστά κατανομής των διαθέσιμων περιθωρίων ισχύος ανά Υποσταθμό και γεωγραφική περιοχή.